

หลักเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ

เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ

บทนำ

หลักเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ตามโครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา รหัส ส๓๒๑๐๑ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีเนื้อหาสาระตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระเศรษฐศาสตร์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการเรียนเรื่องหลักเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจอย่างสมบูรณ์ ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับความเป็นมาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ความสำคัญ หลักเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ กลไกราคา การตลาด บทบาทของรัฐในระบบเศรษฐกิจ การกำหนดค่าจ้าง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการเป็นพลเมืองที่ดี รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมสาระความรู้จากเอกสาร ผลงานของผู้เขียนจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่นำมาอ้างอิง และสาระความรู้ที่นำมาจากเว็บไซต์ต่างๆ จากระบบอินเทอร์เน็ต มาเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ บางข้อมูลคงไว้ ให้มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน จึงขอพระคุณมา ณ โอกาสนี้ แล้วจัดทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด กำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ จำนวน ๖ เรื่อง ขึ้น ได้แก่ ๑) เศรษฐศาสตร์ควรรู้เบื้องต้น ๒) ระบบเศรษฐกิจ ๓) ตลาดในระบบเศรษฐกิจ ๔) การกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ ๕) บทบาทของรัฐในการแทรกแซงราคา และ ๖) การกำหนดอัตราค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ เน้นการใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย มีรูปภาพประกอบที่ชัดเจน ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจและทดสอบความรู้ด้วยตนเองได้ จึงลำดับเนื้อหาให้ง่ายต่อการเข้าใจ โดยเริ่มจาก ความหมาย ที่มา ความสำคัญ สาระควรรู้ การปฏิบัติตนของพลเมืองที่ดี และตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ เป็นต้น มีแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนให้ผู้เรียนได้ทดสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง หนังสือเพิ่มเติมฉบับนี้ เป็นเล่มที่ ๒ เรื่อง ระบบเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเนื้อหาสำคัญของกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจที่นักเรียนควรรู้ ทำความเข้าใจ และสามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชนและประเทศชาติได้ ดังนั้น เราควรศึกษาเกี่ยวกับ “ระบบเศรษฐกิจ” โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ระบบเศรษฐกิจเป็นวิธีการในการแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แต่ละสังคมยอมรับร่วมกัน ในการนำมาใช้จัดสรรทรัพยากรที่มีความขาดแคลนในการผลิต การแลกเปลี่ยน และการบริโภค เนื่องจากแต่ละประเทศมีวัฒนธรรม จารีตประเพณี กฎหมาย รวมทั้งระบบการปกครองแตกต่างกัน ระบบเศรษฐกิจที่เลือกใช้

เมื่อนุชนุชมาอยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดใหญ่ขึ้นในระดับประเทศนั้น ทำให้จำเป็นต้องมีรัฐบาลเป็นผู้สำคัญในการบริหารประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศนั้นรัฐบาลจะเป็นผู้ “เลือก” และ “กำหนด” ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายหรือทิศทางการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจของรัฐและของประเทศนั้น

การศึกษาเรื่องระบบเศรษฐกิจจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจกลไกของระบบเศรษฐกิจทั้งของประเทศไทยและของประเทศอื่นๆ ได้ดีขึ้น

ระบบเศรษฐกิจ(economic systems) มีผู้ให้ดังนี้

ระบบเศรษฐกิจ(economic systems) หมายถึง ความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ภายใต้ระเบียบ กฎเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติของสังคมที่ยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ(ขวัญนภา สุขคร.๒๕๕๗.หน้า๒)

ระบบเศรษฐกิจ หมายถึง กระบวนการทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความร่วมมือกันของมนุษย์ ในการสร้างและใช้ทรัพยากรเพื่อสนองความต้องการระหว่างกันของสมาชิกในสังคมที่มีการปฏิบัติ คล้ายคลึงกัน ระบบเศรษฐกิจจึงเป็นแนวทางที่สังคมใช้ในการตัดสินใจร่วมกันของสมาชิกในสังคม และเป็นผู้ดำเนินการในทางเศรษฐกิจทั้งหมดในสังคมนั้น เช่น กำหนดว่าจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร จะผลิตเพื่อใคร จำนวนมากน้อยเท่าใด และจะแจกจ่ายอย่างไร จึงจะไปถึงผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นต้น(จรินทร์ เทศวานิช.๒๕๕๗.หน้า ๑๖)

ระบบเศรษฐกิจ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สถาบันทางเศรษฐกิจประกอบด้วยหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ที่ทำหน้าที่เฉพาะ อย่างในระบบเศรษฐกิจ เช่น การผลิต การบริโภค การค้า การเงิน การธนาคาร และอื่นๆ ระบบเศรษฐกิจทำหน้าที่กำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสังคม เช่น จะผลิตอะไร ผลิตด้วยกรรมวิธี ใด และแจกจ่ายผลผลิตให้แก่ใครบ้าง กล่าวอีกนัยหนึ่ง ระบบเศรษฐกิจเกิดขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจต่างๆ ร่วมกันในการแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจซึ่งเกิดจากทรัพยากรที่มีอยู่ไม่ สามารถตอบสนองความต้องการทุกอย่างของมนุษย์ได้(สำเนียง เลื่อมใส และคณะ.๒๕๖๒ หน้า ๒๖๔)

สรุปได้ว่า ระบบเศรษฐกิจ คือ กระบวนการความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประชาชนและ รัฐบาลในการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ ระเบียบ กฎเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติของสังคมที่ยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทาง เศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจมีความสำคัญในฐานะที่ช่วยดำเนินกิจกรรมของสังคม สรุปได้ ดังนี้

๑. ด้านการจัดหาสินค้าและบริการ เพื่อสนองความต้องการของสมาชิกในสังคม ทั้งความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกและความพึงพอใจต่างๆ

๒. ด้านการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกในสังคมโดยการจัดแบ่งงานให้สมาชิกในสังคมทำงานตามที่ตนเองถนัด เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีประสิทธิภาพ เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

๓. ด้านการส่งเสริมการผลิต เป็นการเพิ่มผลผลิตโดยพัฒนาระบบการผลิต สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ด้วยวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัย โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๔. ด้านการแจกจ่ายผลผลิต เพื่อกระจายผลผลิตที่ผลิตได้ไปสู่สมาชิกของสังคมอย่างทั่วถึงเท่าที่สามารถทำได้

๕. ด้านการกระจายรายได้ เพื่อลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างผู้ที่มีรายได้มากกว่ากับผู้ที่มีรายได้น้อยเพื่อให้สมาชิกในสังคมมีมาตรฐานการครองชีพที่ดี และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

๖. ด้านบทบาทของรัฐที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ และดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้า

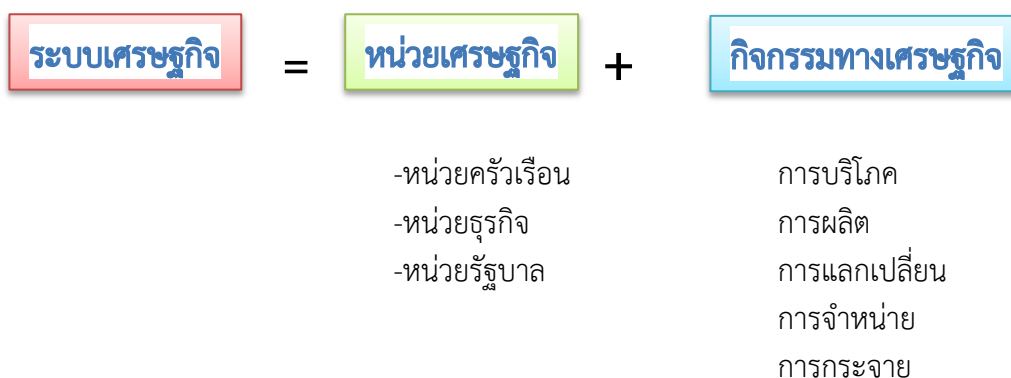
๖.๑ ก่อให้เกิดการควบคุม ดูแล ให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปตามทิศทางที่สังคมต้องการ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการผลิต การบริโภค การลงทุน การเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต การจำแนกแจกจ่าย ฯลฯ

๖.๒ มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ทราบว่า จะผลิตอะไร ผลิตเพื่อใคร

๖.๓ กำหนดระเบียบการเป็นเจ้าของทรัพย์สินและปัจจัยการผลิตและควบคุมสถาบันทางเศรษฐกิจให้เป็นระเบียบ

ในระบบเศรษฐกิจหนึ่งๆ จะต้องประกอบด้วยหน่วยเศรษฐกิจและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เขียนเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ ๑ แสดงองค์ประกอบของระบบเศรษฐกิจ

หน่วยเศรษฐกิจ หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล สถาบันหรือหน่วยงานที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจ ทำหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างพร้อมกัน เช่น ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภค หรือจำแนกแจกจ่ายสินค้าและบริการต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ หน่วยเศรษฐกิจของระบบเศรษฐกิจแบบปิดที่สำคัญประกอบด้วย หน่วยครัวเรือน หน่วยเศรษฐกิจ และหน่วยรัฐบาล

แผนภาพ ๒

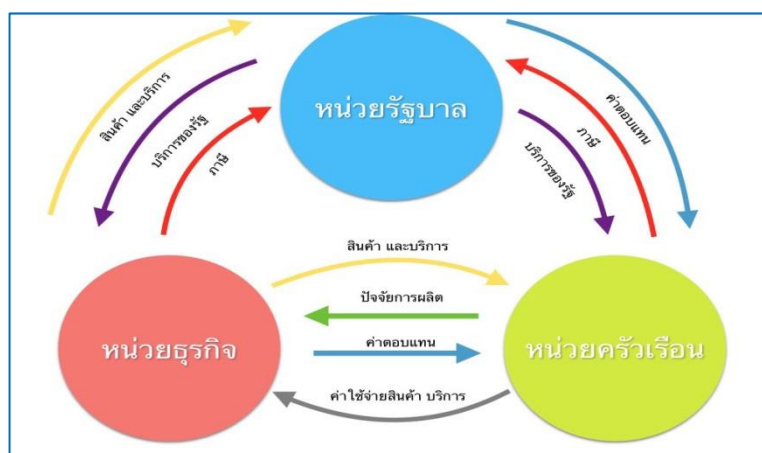
แผนภาพที่ ๒ ความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ ที่มา <https://sites.google.com/site/>

๑. หน่วยครัวเรือน คือ ผู้ที่แสวงหาความพอใจสูงสุดจากการบริโภคสินค้าและบริการมีหน้าที่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าและบริการ และการขายปัจจัยการผลิตต่างๆให้แก่หน่วยธุรกิจและหน่วยรัฐบาล หน่วยครัวเรือนจะได้รับผลตอบแทนจากการขายปัจจัยการผลิต (ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ) ในรูปของค่าเช่าที่ดิน ค่าจ้างแรงงาน ดอกเบี้ย และกำไร จากนั้นหน่วยครัวเรือนจะนำเงินที่ได้ไปใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการต่อไป หรืออาจนำปัจจัยการผลิตของตนโดยตรงไปใช้ในการผลิตสินค้าและบริการก็ได้ เป้าหมายในการบริโภคสินค้าและบริการของหน่วยครัวเรือนคือ การได้รับความพึงพอใจสูงสุดจากการบริโภคสินค้าและบริการ ภายใต้เงินงบประมาณที่มีอยู่

๒. หน่วยธุรกิจ เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ปัจจัยการผลิตไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ แรงงานและทุน เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการผลิตสินค้าและบริการ หน่วยธุรกิจจะซื้อปัจจัยการผลิตจากหน่วยครัวเรือนแล้วขายสินค้าที่ผลิตได้ให้แก่หน่วยครัวเรือนและรัฐบาลต่อไป นอกจากนี้หน่วยธุรกิจยังมีหน้าที่ในการวางแผนแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น ผลิตอะไร ผลิตอย่างไร หรือผลิตสินค้าและบริการนั้นเพื่อใคร หน่วยธุรกิจมีเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจคือ การแสวงหากำไรสูงสุด

๓. หน่วยรัฐบาล เป็นส่วนราชการ องค์กรที่รัฐบาลควบคุม ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจทางกฎหมายหรือการเมือง ทำหน้าที่ ควบคุม ชักนำ ชี้แนะ ให้กับผู้กระทำการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และเข้าควบคุมการดำเนินงานของตลาด เช่น การเก็บภาษีต่างๆ หรือการเข้ามาผลิตเอง เช่น สินค้า สาธารณูปโภคประเภทต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ รถไฟ ถนน รัฐบาลมีเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ คือ การรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ การสนับสนุนและเสริมสร้างการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจ กระจายรายได้ด้วยความเป็นธรรม และการทำให้มีการจ้างงานเต็มที่ ตลอดจนการรักษาคุณภาพชีวิตและสภาพแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หน่วยเศรษฐกิจของระบบเศรษฐกิจแบบปิดที่ไม่มีการติดต่อกับต่างประเทศ ประกอบด้วย หน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ และหน่วยรัฐบาล มีหน้าที่ในการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตที่ตนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งแต่ละหน่วยเศรษฐกิจมีปัจจัยการผลิตไม่เท่ากัน เช่น หน่วยครัวเรือนอาจเป็นทั้งเจ้าของปัจจัยการผลิต เจ้าของแรงงานและผู้ประกอบการในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง และหน่วยครัวเรือนมีหน้าที่หลักๆ คือ เป็นผู้บริโภคและเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต

แผนภาพ ๓ ความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ
ที่ <https://sites.google.com/site/>

จากแผนผัง หน่วยงานครัวเรือนเป็นทั้งผู้บริโภคและเจ้าของปัจจัยการผลิต เมื่อหน่วยงานครัวเรือนนำปัจจัยการผลิต (ที่ดิน แรงงาน ทุนและผู้ประกอบการ) ที่ตนมีอยู่ไปขายให้แก่หน่วยงานธุรกิจให้นำไปผลิตสินค้าและบริการ ผลตอบแทนที่หน่วยงานครัวเรือนจะได้รับจากหน่วยงานธุรกิจอยู่ในรูปของค่าเช่า ค่าจ้าง ดอกเบี้ยและกำไร ขณะเดียวกัน หน่วยงานธุรกิจจะนำปัจจัยการผลิตที่ซื้อไปผ่านกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ จากนั้นหน่วยงานธุรกิจจะนำสินค้าและบริการที่ผลิตได้ไปขายให้แก่หน่วยงานครัวเรือนและรัฐบาล ผลตอบแทนที่หน่วยงานธุรกิจได้รับจะอยู่ในรูปของค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากหน่วยงานครัวเรือนและหน่วยงานรัฐบาล เมื่อทั้งหน่วยงานครัวเรือนและหน่วยงานธุรกิจมีรายได้ก็ต้องเสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล และรัฐบาลจะนำรายได้จากภาษีอากรนี้ไปใช้จ่ายในการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ตลอดจนรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคม รายจ่ายส่วนใหญ่ของรัฐบาลจะนำไปใช้ในระบบเศรษฐกิจหลายประการ เช่น การบริหารงานของรัฐบาลป้องกันประเทศ การแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

สรุปได้ว่า การใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตและการบริการในแต่ละหน่วยเศรษฐกิจจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หน่วยผลิตควรจะนำมาใช้ว่ามีอะไรบ้าง และต้องใช้อย่างไรบ้างน้อยเพียงใด แต่การตัดสินใจผลิตต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าผลิตอย่างไรให้ประหยัดค้ำค่าและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรม หรือมีจรรยาบรรณในการผลิตสินค้าและบริการ ผู้ผลิตที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมจะเอาไรต์เอาเปรียบคนในสังคม จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค เช่น การปล่อยน้ำเสียลงสู่น้ำลำคลอง การฉีดยาฆ่าแมลงก่อนการเก็บเกี่ยวการผลิต การละเมิดลิขสิทธิ์ การกักตุนสินค้า การขายสินค้าเกินราคา ดังนั้น ผู้ผลิตที่ดีต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการผลิตการจำหน่ายสินค้าและการให้บริการแก่ผู้บริโภค

ประเทศต่างๆ ในโลกมีการปกครอง จารีต ประเพณี วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมแตกต่างกัน แต่ละประเทศจึงเลือกระเบียบแบบแผน และแนวทางการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เพื่อให้เหมาะสมกับการปกครองและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การตัดสินใจปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจมีหลายวิธี โดยจะเลือกวิธีใดขึ้นอยู่กับระบบเศรษฐกิจของสังคมนั้น โดยทั่วไปนิยมแบ่งระบบเศรษฐกิจออกเป็น 4 ระบบ ดังนี้

๑. ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมหรือทุนนิยม (Capitalistic System) เป็นระบบเศรษฐกิจที่เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ผู้ประกอบการมีโอกาสแข่งขันกัน ในทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรหรือผลประโยชน์อื่นตามความสามารถและความต้องการของตน ระบบเศรษฐกิจแบบนี้ให้เสรีภาพที่จะเลือกและตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจแก่เอกชนมากที่สุดแทบเท่าที่ไม่ผิดกฎหมาย ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมนี้เชื่อว่าการแข่งขันทางเศรษฐกิจโดยเสรีเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การกำหนดปริมาณและคุณภาพของผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ส่วนรัฐบาลจะไม่เกี่ยวข้องหรือเข้ามาควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ หรือถ้ามีก็น้อยที่สุด ควบคุมแต่เรื่องของการป้องกันประเทศ การรักษากฎหมาย รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และดำเนินกิจกรรมบางอย่างที่เอกชนไม่สามารถหรือไม่ประสงค์จะลงทุน เนื่องจากเป็นการลงทุนที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง หรือให้ผลตอบแทนต่ำ เช่น การลงทุนกิจการสาธารณูปโภค การลงทุนสร้างปัจจัยขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา การชลประทาน เป็นต้น

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เป็นระบบเศรษฐกิจที่เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปเลือกตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามความสามารถและโอกาสของตนโดยอาศัยตลาดและราคาในการเลือก โดยรัฐหรือเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางมีบทบาทเกี่ยวข้องน้อยมาก

ลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม พอสรุปได้ดังนี้

๑. เอกชนมีสิทธิเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เอกชนสามารถใช้ทรัพย์สินไปในทางที่ทำให้ตนได้รับประโยชน์มากที่สุด เช่น ชาวนามีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ สามารถนำที่ดินนั้นไปใช้ในการเพาะปลูกหรือนำไปขายหรือให้เช่าที่ดิน หรือสร้างโรงงานบนที่ดินของตนได้ หรือมีสิทธิที่จะยกทรัพย์สินนั้นให้แก่มรดกตกทอดหรือยกให้แก่บุคคลใดก็ได้

๒. เอกชนมีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจหรือขายปัจจัยการผลิต เอกชนสามารถผลิตและขายสินค้าของตนได้ตามต้องการ โดยรัฐบาลจะไม่เข้าไปแทรกแซง รัฐบาลมีหน้าที่เฉพาะ เช่น การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน การรักษาความยุติธรรม และการดำเนินงานบางอย่างที่เอกชนทำไม่ได้

๓. เอกชนดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยผ่านกลไกราคา การผลิตมีกำไรเป็นสิ่งจูงใจ เพราะกำไรจะเป็นตัวชี้้นำให้ผู้ผลิตทางเทคนิคการผลิตใหม่ๆ มาปรับปรุงการผลิต เพื่อลดต้นทุนการผลิตและมีกำไรจากการดำเนินการผลิต

๔. มีการแข่งขันอย่างเสรี เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตรายอื่นได้เข้ามาผลิตสินค้ามากขึ้นซึ่งการแข่งขันจะช่วยป้องกันไม่ให้ผู้ผลิตขายสินค้าเกินราคา ช่วยให้ผู้บริโภคมีโอกาสได้เลือกใช้สินค้าคุณภาพดีและมีราคายุติธรรม

ข้อดีและข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม

๑. ผู้ผลิตมีแรงจูงใจในการผลิตและการทำงานมากขึ้น เพราะทำงานมากรายได้ก็จะมากขึ้น
๒. ผู้ผลิตแต่ละรายต้องแข่งขันกันขายสินค้าและบริการ จึงต้องปรับปรุงและพัฒนากรรมวิธีการผลิตอยู่เสมอ โดยเน้นทั้งคุณภาพและปริมาณ
๓. ผู้ผลิตมีเสรีภาพในการตัดสินใจว่าจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร และผลิตเพื่อใคร
๔. ผู้ผลิตมีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจอย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรี ทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้าและบริการ
๕. ผู้บริโภคมีโอกาสเลือกบริโภคสินค้าและบริการในราคาและคุณภาพที่พอเหมาะ
๖. รัฐบาลลดภาระในการเข้าไปดำเนินธุรกิจด้วยตนเอง
๗. ทำให้เกิดความสะสมความมั่งคั่งในรูปแบบทุนต่างๆ เป็นแรงจูงใจให้ผู้ผลิตขยายธุรกิจและพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์เทคโนโลยีต่างๆต่อไป

ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม

๑. ทำให้การกระจายรายได้ของประชาชนไม่เท่าเทียมกัน เพราะบุคคลในสังคมต่างมีทรัพย์สินไม่เท่ากัน มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน คนที่มีทรัพย์สินมาก หรือพวกนายทุนย่อมแสวงหารายได้จากทรัพย์สินของตนได้มาก และบางกลุ่มก็เอาเปรียบผู้บริโภคและผู้ใช้แรงงาน
๒. จากความสามารถและโอกาสของบุคคลที่แตกต่างกัน ทำให้มีระดับรายได้แตกต่างกัน นำไปสู่ปัญหาการกระจายรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจนส่วนการผลิตในระบบทุนนิยมเป็นที่มาของการแข่งขันกันผลิต นำไปสู่การทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติจนกลายเป็นปัญหาของโลกในปัจจุบันประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อังกฤษ สิงคโปร์
๓. ในภาวะที่เกิดการขาดแคลนสินค้า ถ้ารัฐบาลไม่เข้ามาแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดการขาดแคลนสินค้าที่จำเป็นได้
๔. ผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีทุนมากจะได้เปรียบหรือเอาเปรียบผู้ผลิตรายย่อย หรือผู้ผลิตอาจรวมตัวกันผู้ขาดการผลิตสินค้าและบริการได้ ซึ่งผลเสียจะตกอยู่กับผู้บริโภคและผู้ใช้แรงงาน เช่น การรวมตัวกันขึ้นราคาสินค้า การกดราคาจ้างแรงงาน การกักตุนสินค้า

๒. ระบบสังคมนิยม (Socialistic System)

ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม เป็นระบบเศรษฐกิจที่รัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต วางแผน และควบคุมการผลิตบางประเภท โดยเฉพาะการผลิตที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของประชาชน เช่น การสาธารณสุข โภชนาการ ต่างๆ สถาบันการเงิน ป่าไม้ เอกชนถูกจำกัดเสรีภาพในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะส่วนที่เป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม ดำเนินการได้เพียงอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาความแตกต่างด้านฐานะระหว่างคนรวยและคนจน

ลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ได้แก่

- ๑) รัฐคุมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกรูปแบบ
- ๒) ไม่มีการแข่งขันเกิดขึ้น
- ๓) รัฐสั่งการผลิตคนเดียว
- ๔) มีการวางแผนจากส่วนกลาง

ข้อดีและข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

๑. สร้างความเสมอภาคด้านฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลในสังคม ประชาชนได้รับสวัสดิการจากรัฐบาลกลางโดยเท่าเทียมกันและสามารถกำหนดนโยบายเป้าหมายตามที่รัฐบาลกลางต้องการได้
๒. รัฐบาลเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจจึงไม่มีการผูกขาดและแข่งขันเพื่อหากำไรสูงสุด
๓. การกระจายรายได้ไปยังประชาชน เนื่องจากการวางแผนจากส่วนกลางย่อมเป็นหลักประกันได้ว่า ประชาชนทุกคนจะมีงานทำ มีรายได้เสมอกัน จึงไม่เกิดปัญหาการว่างงาน ปัญหาเงินเฟ้อและเงินฝืด
๔. มีการจัดสวัสดิการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
๕. รัฐบาลควบคุมการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
๖. รัฐบาลเข้าควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่

ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

๑. ประชาชนขาดแรงจูงใจในการทำงาน เศรษฐกิจของประเทศอาจเผชิญวิกฤติหารัฐ กำหนดความต้องการผิดพลาดและการไม่มีระบบแข่งขันแบบทุนนิยมทำให้ไม่มีการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ๆ ประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม เช่น เกาหลี ลาว เวียดนาม
๒. ระบบการวางแผนจากส่วนกลางซึ่งมักจะไม่มีประสิทธิภาพและอาจผิดพลาดได้ง่าย เนื่องจากการรวมอำนาจไว้แหล่งเดียว หากผู้วางนโยบายเป็นผู้ที่ไม่มีความสามารถพอก็อาจจะทำให้การตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรไม่เป็นไปตามหลักที่จะก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดได้
๓. การที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและปัจจัยการผลิต ตลอดจนขาดเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนขาดกำลังใจที่จะปรับปรุงให้กิจกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือไม่มีความคิดริเริ่มในการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ผลก็คือระบบเศรษฐกิจขาดประสิทธิภาพเพราะการเลือกผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกลไกราคาแต่ขึ้นอยู่กับผู้วางนโยบายซึ่งอาจจะทำให้มีการผลิตสินค้าและบริการที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการได้ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างช้าๆ
๔. ระบบเศรษฐกิจมักไม่ค่อยเจริญก้าวหน้า เนื่องจากรัฐบาลควบคุมกิจการต่างๆ มากเกินไปและบางครั้งไม่สามารถจะควบคุมหรือดำเนินการได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนจนการดำเนินการที่ไร้ประสิทธิภาพอันมีผลทำให้ระบบเศรษฐกิจไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร
๕. การขาดแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้ผลิตหรือคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เพราะประชาชนหรือเอกชนไม่สามารถแสวงหากำไรสูงสุดจากการดำเนินงานของตน

3. ระบบคอมมิวนิสต์ (Communist System)

ระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์เป็นระบบเศรษฐกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งปัจจัยการผลิตทุกชนิด เอกชนไม่มีกรรมสิทธิ์ ตลอดจนเสรีภาพที่จะเลือกใช้ปัจจัยการผลิตได้ รัฐบาลเป็นผู้ประกอบการและทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรต่างๆ หน่วยธุรกิจและครัวเรือน จะผลิตและบริโภคตามคำสั่งของรัฐ กลไกราคาไม่มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจกระทำโดยรัฐบาล จะมีลักษณะเด่นอยู่ที่การรวมอำนาจทุกอย่างไว้ที่ส่วนกลาง

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์

๑. จุดเด่นของระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์ก็คือ เป็นระบบเศรษฐกิจที่ช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางฐานะและรายได้ของบุคคลในสังคมภายใต้ระบบเศรษฐกิจนี้เอกชนจะทำการผลิตและ บริโภคตามคำสั่งของรัฐ ผลผลิตที่ผลิตขึ้นมาจะถูกนำส่งเข้าส่วนกลาง และรัฐจะเป็นผู้จัดสรรหรือแบ่งปัน สินค้าและบริการดังกล่าวให้ประชาชนแต่ละคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีรายได้เปรียบหรือเสียเปรียบ

๒. เกิดความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ เพราะรัฐเป็นผู้แจกจ่ายผลผลิตให้แก่บุคคลต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน

๓. ไม่เกิดการผูกขาดทางเศรษฐกิจโดยผู้ผลิต หรือนายทุน

๔. ไม่เกิดการได้เปรียบและเสียเปรียบของประชาชนในเชิงเศรษฐกิจ

ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์

๑. ประชาชนไม่มีเสรีภาพที่จะผลิตหรือบริโภคอะไรได้ตามใจเพราะจะถูกบังคับหรือสั่งการจากรัฐ สินค้ามีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากผู้ผลิตขาดแรงจูงใจและการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจอาจเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถที่จะมีข่าวสารที่สมบูรณ์ในทุก ๆ เรื่อง

๒. ประชาชนขาดเสรีภาพ

๓. การดำเนินงานอาจล่าช้า เพราะผ่านขั้นตอนมาก

๔. ขาดแรงจูงใจในการผลิต ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพในการผลิตและเศรษฐกิจอาจเติบโตช้า

๔. ระบบผสม (Mixed System)

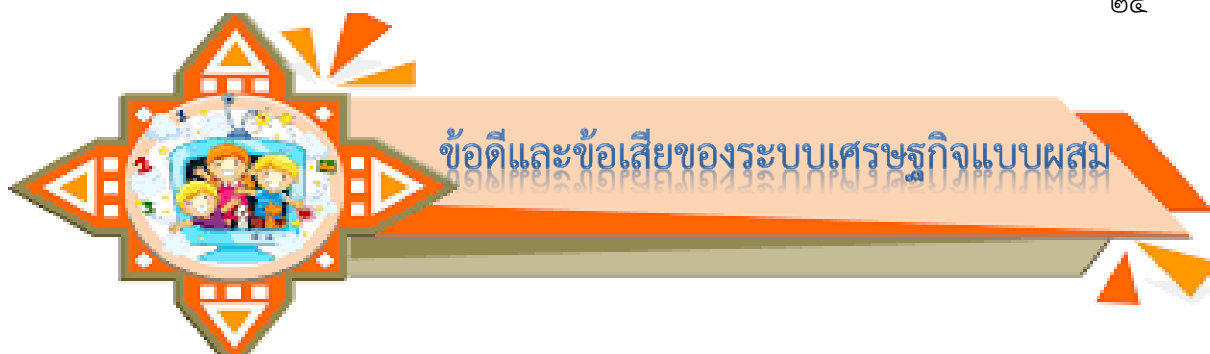
ระบบเศรษฐกิจแบบผสม เป็นระบบเศรษฐกิจที่ผสมระหว่างระบบทุนนิยมกับสังคมนิยม มีรัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตหรือควบคุมการผลิตขนาดใหญ่แต่ปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่เป็นของเอกชน การกำหนดราคาขึ้นกับกลไกแห่งราคาของตลาด

ลักษณะสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบผสม ได้แก่

๑. เอกชนมีเสรีภาพ
๒. มีการแข่งขัน แต่รัฐอาจแทรกแซง การผลิตได้บ้าง
๓. รัฐดำเนินกิจการบางอย่างในรูปของรัฐวิสาหกิจ เช่น สาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา)
๔. มีการวางแผนจากส่วนกลางและมีสวัสดิการจากรัฐประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสม เช่น ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน กัมพูชา พม่า เป็นต้น
๕. กลไกราคามีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากร แต่ไม่เท่ากับระบบทุนนิยม เนื่องจากในระบบเศรษฐกิจแบบผสมมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของหลายฝ่าย เช่น สหภาพแรงงาน หรือ สมาคมการค้าต่างๆ ซึ่งสามารถสร้างอำนาจผูกขาดได้ นอกจากนี้ รัฐบาลอาจเข้าแทรกแซงราคาอันเป็นผลให้กลไกราคาล้มเหลวได้เช่นกัน
๖. ทั้งรัฐบาลและเอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตและทรัพย์สินอย่างเสรี แต่อาจมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการผลิตสินค้าและบริการบางประเภทที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หรือเกินกว่ากำลังของเอกชน เช่น การป้องกันประเทศ การรักษาความปลอดภัย การสาธารณูปโภค
๗. เอกชนและรัฐบาลมีส่วนร่วมในการวางแผนเศรษฐกิจของประเทศ
๘. รัฐบาลทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างกลุ่มเศรษฐกิจที่มีผลประโยชน์ขัดกัน ฯลฯ

ที่มาของภาพ <https://www.google.com>

ข้อดีและข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบผสม

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบผสม

๑. เป็นระบบเศรษฐกิจที่ค่อนข้างมีความคล่องตัว กล่าวคือ มีการใช้กลไกรัฐร่วมกับกลไกราคาในการจัดสรรทรัพยากรของระบบ กิจกรรมใดที่กลไกราคาสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐก็จะปล่อยให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ (ใช้ระบบของการแข่งขัน) แต่ถ้ากิจกรรมใดที่กลไกราคาไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพรัฐก็จะเข้ามาดำเนินการแทน จะเห็นได้ว่าระบบเศรษฐกิจแบบผสมเป็นระบบเศรษฐกิจที่ผสมผสาน กล่าวคือ รวมข้อดีของทั้งระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและสังคมนิยมเข้าไว้ด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ระบบเศรษฐกิจดังกล่าวก็มีข้อเสียด้วยเช่นกัน

๒. จากการที่เอกชนเข้ามามีบทบาททำให้เกิดประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เกิดเสรีภาพทั้งการผลิตและการบริโภค

๓. จากการที่รัฐบาลเข้ามามีบทบาททำให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น ทั้งเรื่องของราคา และการกระจายรายได้ และมีทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ชัดเจน

ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบผสม

๑. การมีกำไรและระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอาจก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางฐานะและรายได้เช่นเดียวกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

๒. การที่รัฐสามารถเข้ามาแทรกแซงตลาดโดยใช้กลไกรัฐอาจก่อให้เกิด ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทำให้เกิดการบิดเบือน การใช้ทรัพยากรของระบบ เศรษฐกิจเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๓. ปัญหาเอกชนไม่กล้าลงทุนอย่างเต็มที่เนื่องจากไม่แน่ใจในสถานการณ์ทางการเมือง และนโยบายของรัฐบาลซึ่งมีความผันผวนและแปรเปลี่ยนได้ง่าย อาจทำให้เศรษฐกิจเกิดการหยุดชะงัก การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง

๔. จากการที่ระบบเศรษฐกิจแบบผสมมีความยืดหยุ่นและปรับบทบาททางเศรษฐกิจของภาครัฐบาลและเอกชนได้ง่ายนั้น ทำให้อาจเกิดผลกระทบต่อการลงทุนของนักธุรกิจในเรื่องความแน่นอนในกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินและธุรกิจของตนได้

ระบบเศรษฐกิจของไทย

ระบบเศรษฐกิจภายในของประเทศไทยเป็นแบบผสม หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่รัฐเข้ามามีส่วนในการดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจของประเทศหลายประการ แต่กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะเป็นของเอกชน ซึ่งเป็นระบบที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกนิยมใช้ในปัจจุบัน อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงประมาณ 7-8% ซึ่งถ้ามองในทางเศรษฐศาสตร์แล้ว ตัวเลขดังกล่าวมีผลในการกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในภาคเอกชนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศอย่างจริงจัง ทั้งในด้านการพัฒนาการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า และการพัฒนาการผลิตเพื่อส่งออก

ระบบเศรษฐกิจของไทยจำเป็นต้องพึ่งพาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ มีการแข่งขันกันผลิต มีการขาย และมี การจัดการตามระบบการค้าเสรี ปัจจุบันรายได้สูงสุดของประเทศมาจากสินค้าทางการเกษตรถึงร้อยละ 60 ของรายได้ จากการส่งออกทั้งหมด และจากการจ้างแรงงานในสาขาเกษตรถึงร้อยละ 70 ของแรงงานทั่วประเทศ รัฐบาลจึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทางด้านการเกษตรเป็นพิเศษ และด้านอุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่ง การพาณิชย์และ การท่องเที่ยว เป็นอันดับที่ลดหลั่นลงมา

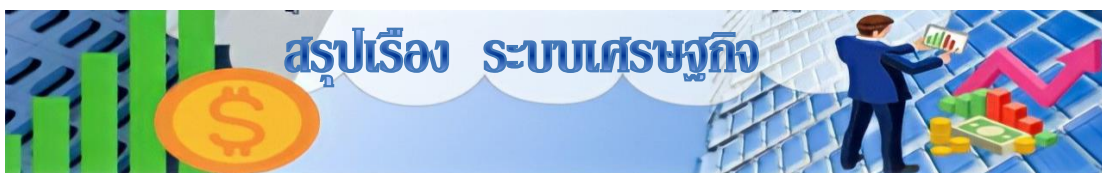
ผลิตผลทางเกษตรของไทย เกิดขึ้นจากความอุดมสมบูรณ์ของน้ำและผืนดิน ความขยันหมั่นเพียรของเกษตรกร ความ รู้ในเรื่องการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ให้มีคุณภาพดี และเทคโนโลยีต่าง ๆ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ยางพารา มันสำปะหลัง ผลไม้นานาชนิด เช่น เงาะ ทุเรียน สับปะรด มังคุด ลำไย มะม่วง กุ้ง หอย ส้มโอ ฯลฯ อาหาร ทะเลสดและตากแห้ง และผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีผลผลิตจากป่าเขตร้อน เช่น สมุนไพร หวาย ยานลิเกา ไม้ไผ่ ที่นำมา ออกแบบจักสานเป็นสิ่งของเครื่องใช้ที่สวยงามจำหน่ายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศด้วย ทรัพยากรเหล่านี้นอกจากจะทำรายได้ให้แก่ชุมชนแล้ว ยังเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนไม่ละทิ้งท้องถื่น มีการรวมตัวกัน พัฒนาหมู่บ้านของตนให้น่าอยู่ รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ วิถีชีวิตเรียบง่ายสงบสุขแบบไทย ๆ เช่นนี้ เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจที่จะเข้ามาสัมผัสด้วยตนเอง

ถึงแม้ประเทศไทยจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่ผ่านมา แต่ปัญหาดังกล่าวได้คลี่คลายไป ด้วย ความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การปรับลดงบประมาณในทุกส่วนราชการ ค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง และนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ปี Amazing Thailand 1998-1999 รวมไปถึงโครงการต่อเนื่องที่จะตามมา ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยเพิ่มขึ้น สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและประเทศชาติอีกทางหนึ่ง

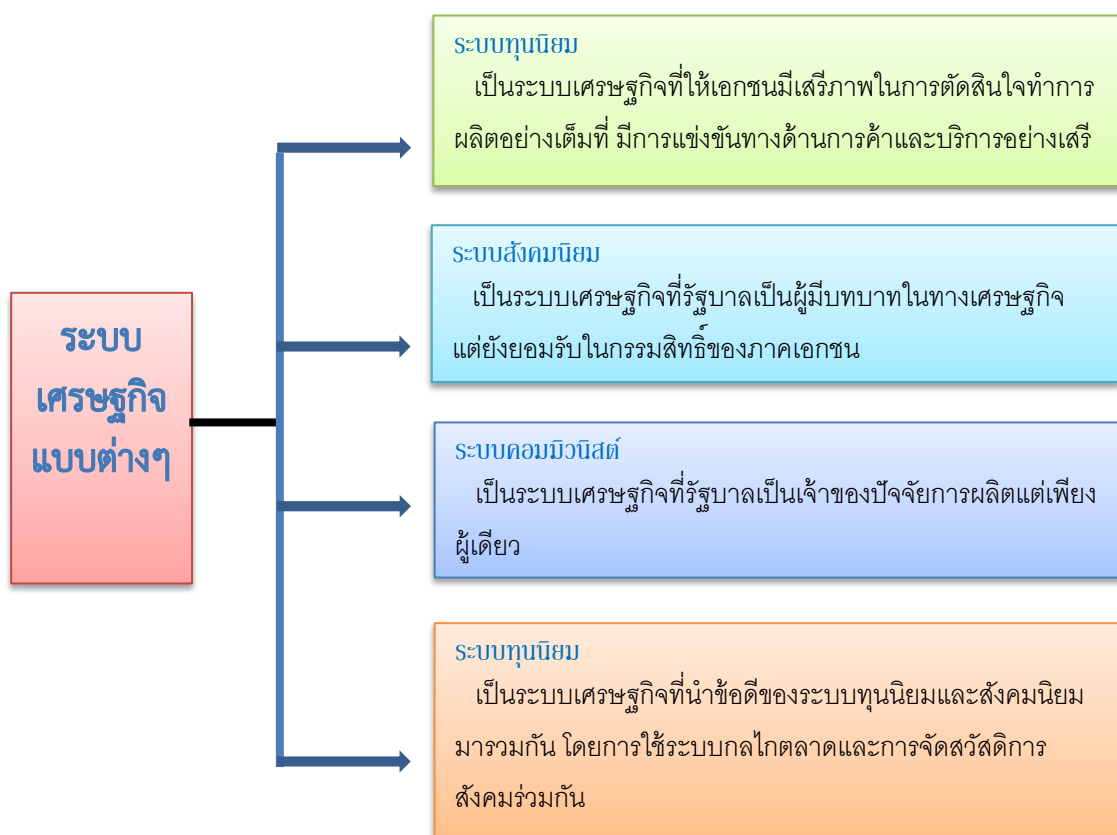

ที่มาของภาพ <https://www.google.com>

ระบบเศรษฐกิจ สรุปได้ว่า เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดใหญ่ขึ้นในระดับประเทศนั้น ทำให้จำเป็นต้องมีรัฐบาลเป็นผู้นำสำคัญในการบริหารประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศนั้น รัฐบาลจะเป็นผู้ “เลือก” และ “กำหนด” ระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายหรือทิศทางการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจของรัฐและของประเทศนั้น และการศึกษาเรื่องระบบเศรษฐกิจจะช่วยให้เรามีความรู้ความเข้าใจกลไกของระบบเศรษฐกิจทั้งของประเทศไทยและของประเทศอื่นๆ ได้ดีขึ้น

ประเทศต่างๆ ในโลกมีการปกครอง จารีต ประเพณี วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมแตกต่างกัน แต่แต่ละประเทศจึงเลือกระเบียบแบบแผน และแนวทางการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เพื่อให้เหมาะสมกับการปกครองและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การตัดสินใจปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจมีหลายวิธี โดยจะเลือกวิธีใดขึ้นอยู่กับระบบเศรษฐกิจของสังคมนั้น โดยทั่วไปนิยมแบ่งระบบเศรษฐกิจออกเป็น 4 ระบบ ที่มีลักษณะ ข้อดี และข้อเสียแตกต่างกัน สรุปเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม	ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม
<p>1. เอกชนมีเสรีภาพในการเลือกตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามที่ตนถนัด</p> <p>2. กำไรและการมีระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นแรงจูงใจทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เอกชนจะทำงานอย่างเต็มที่เนื่องจากผลิตได้มากน้อยเท่าไรก็จะได้ผลตอบแทนหรือรายได้จำนวนเท่านั้น จึงก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ภายใต้ระบบเศรษฐกิจระบบนี้จะมีการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์หรือเทคนิคใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทำให้เกิดการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว</p> <p>3. ผู้บริโภคมีโอกาสบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เป็นกรรมมากขึ้น เพราะไม่มีผู้ใดผูกขาดการผลิตที่ทำให้ราคาสูงเกินไป</p>	<p>1. จากความสามารถและโอกาสของบุคคลที่แตกต่างกัน ทำให้มีระดับรายได้แตกต่างกันนำไปสู่ปัญหาการกระจายรายได้ไม่เป็นธรรม เกิดระบบกลุ่มนายทุนขึ้น</p> <p>2. การผลิตในระบบทุนนิยม เป็นที่มาของการแข่งขันกันผลิต นำไปสู่การทำลายทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติจนกลายเป็นปัญหาของโลกปัจจุบัน</p> <p>3. หากมีผู้ผลิตสินค้าและบริการน้อยราย อาจเกิดการรวมตัวกันผูกขาดการผลิตสินค้าชนิดนั้น ซึ่งทำให้ราคาสินค้าสูง ค่าแรงต่ำ จึงเกิดผลเสียต่อผู้บริโภคและผู้ให้แรงงาน สวัสดิการของสังคมโดยรวมจึงลดลง</p>

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม	ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
<p>คือ สร้างความเสมอภาคด้านฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลในสังคม ประชาชนได้รับสวัสดิการจากรัฐบาลกลางโดยเท่าเทียมกัน และสามารถกำหนดนโยบายเป้าหมายตามที่รัฐบาลกลางต้องการได้ ทำให้การกระจายรายได้เป็นธรรมมากขึ้นกว่าระบบทุนนิยม</p>	<p>คือ ประชาชนขาดแรงจูงใจในการทำงาน เศรษฐกิจของประเทศอาจเผชิญวิกฤติหารัฐกำหนดความต้องการผิดพลาด และการไม่มีระบบแข่งขันแบบทุนนิยมทำให้ไม่มีการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ ๆ</p>

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม	ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม
<p>1. เอกชนมีเสรีภาพในการเลือกตัดสินใจดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามที่ตนถนัด</p> <p>2. กำไรและการมีระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นแรงจูงใจทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เอกชนจะทำงานอย่างเต็มที่เนื่องจากผลิตได้มากน้อยเท่าไรก็จะได้ผลตอบแทนหรือรายได้จำนวนเท่านั้น จึงก่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ภายใต้ระบบเศรษฐกิจระบบนี้จะมีการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์หรือเทคนิคใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทำให้เกิดการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว</p> <p>3. ผู้บริโภคมีโอกาสบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เป็นกรรมมากขึ้น เพราะไม่มีผู้ใดผูกขาดการผลิตที่ทำให้ราคาสูงเกินปกติ</p>	<p>1. จากความสามารถและโอกาสของบุคคลที่แตกต่างกัน ทำให้มีระดับรายได้แตกต่างกันนำไปสู่ปัญหาการกระจายรายได้ไม่เป็นธรรม เกิดระบบกลุ่มนายทุนขึ้น</p> <p>2. การผลิตในระบบทุนนิยม เป็นที่มาของการแข่งขันกันผลิต นำไปสู่การทำลายทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติจนกลายเป็นปัญหาของโลกปัจจุบัน</p> <p>3. หากมีผู้ผลิตสินค้าและบริการน้อยราย อาจเกิดการรวมตัวกันผูกขาดการผลิตสินค้าชนิดนั้น ซึ่งทำให้ราคาสินค้าสูง ค่าแรงต่ำ จึงเกิดผลเสียต่อผู้บริโภคและผู้ใช้แรงงาน สวัสดิการของสังคมโดยรวมจึงลดลง</p>

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบผสม	ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบผสม
<p>1. มีความคล่องตัวในการดำเนินการ เพราะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของสภาพเศรษฐกิจได้ เช่น ถ้าเอกชนดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจจนสร้างปัญหาและความเดือดร้อนให้กับประชาชน รัฐบาลก็อาจเข้าไปควบคุมหรือออกกฎหมายเพื่อไปกำกับได้ในกรณี que เห็นว่าจำเป็น</p> <p>2. รายได้ถูกนำมาเฉลี่ยให้ทำงานตามกำลังความสามารถที่กระทำได้ มิใช่ตามความจำเป็นแรงจูงใจในการทำงานของประชาชนจึงดีกว่า</p>	<p>1. การแก้ปัญหาช่องว่างทางสังคมและปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้มักไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>2. นายทุนมีอิทธิพลเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง โดยเป็นผู้สนับสนุนพรรคการเมือง ตลอดจนได้รับผลประโยชน์จากพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุน</p> <p>3. การดำเนินการผลิตขนาดใหญ่โดยรัฐบาลนั้นมักขาดประสิทธิภาพ กล่าวคือ คุณภาพจะไม่เท่าเทียมกับเอกชนผลิต</p>
ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบผสม	ข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบผสม
<p>3. เอกชนมีบทบาททางเศรษฐกิจ มีการแข่งขันกันผลิตสินค้า สินค้าที่ผลิตจึงมีคุณภาพ และประชาชนสามารถเลือกบริโภคได้</p> <p>4. เอกชนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นระบบสาธารณสุข ปโภค การศึกษา สาธารณสุขและสวัสดิการพื้นฐานอื่น ๆ</p>	<p>4. การกำหนดนโยบายและการใช้อำนาจต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับรัฐบาลจึงทำให้นักธุรกิจขาดความมั่นใจในการลงทุน</p> <p>5. รัฐบาลไม่สามารถสั่งการแบบรีบด่วนได้ตามภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว</p>